

Stop!

Tekst og foto: Henrik Vestergaard
Hove-Nielsen, jagthundekonsulent

HUND: Positiv forstærkning øger sandsynligheden for, at en adfærd gentages. Dette er fundamentet i al vores indlæring. Men når vi tager fat på øvelsen "bliv", "stay" eller "stop", så er det også vigtigt, at vi endnu mere end ved de andre grundfærdigheder tænker drivkraft og motivation i forhold til indlæringen. Men inden jeg kommer så langt, vil jeg forklare lidt omkring indlæring, uddannelse og vedligeholdelse.

Må jeg sige "nej" til min hund?

I den seneste tid har der været flere kursister og instruktører, som har rettet en direkte forespørgsel til undertegnede: "Kan det virkelig passe, at man ikke må sige NEJ til sin hund, når man træner i Danmarks Jægerforbund?" Forundret – men ikke overrasket – kan jeg med god samvittighed svare, at det ikke er tilfældet.

Erfaringsudveksling og videndeling er vejen frem, og er der opstået en dialog blandt jagthundeejere på baggrund af ovennævnte misforståelse, så betragter jeg det som en positiv dialog, der kun kan medføre yderligere deling af viden og erfaring, som er så vigtig i forhold til vores fremtidige arbejde med i fællesskab at blive bedre til at uddanne vores jagthunde.

Fundamentet, som jeg tidligere har beskrevet her i Jæger, er bygget op omkring et godt forhold mellem hund og fører. For at skabe et sådant forhold kræver det både kærlighed (gensidig forståelse og respekt), krav (læring) og konsekvens (konsekvens i både dagligdag og træning). Førnævnte elementer er vigtige i forhold til udviklingen fra hvalp til jagthund.

Indlæring, uddannelse og vedligeholdelse

Positiv forstærkning øger sandsynligheden for gentagelse af en adfærd.

Det er vigtigt, at hunden uddannes til at være sikker i sine grundfærdigheder, i takt med at drivkraften stiger. Samtidig er det meget vigtigt, at grundfærdighederne vedligeholdes, altså træner "stop" med jævne mellemrum.

Derfor forstærkes adfærden positivt, indtil hunden har både kendskab til og forståelse for den ønskede adfærd. Med andre ord: Når hunden eksempelvis i haven kan udføre øvelsen "sit" 100 gange ud af 100, er der overvejende sandsynlighed for, at hunden både har kendskab til og forståelse for kommandoen. Nu skal hunden så uddannes i færdigheden "sit", hvorfor vilkårene ændres til eksempelvis træningspladsen, skoven, søen osv. Nu er grundfærdigheden både indlært og uddannet, og vi er som hundeførere sikre på, at hunden har både kendskab til og forståelse for "sit", uanset hvilke vilkår den præsenteres for.

Hertil er de fleste med, men mange glemmer så den sidste og ikke mindst lige så vigtige del, nemlig vedligeholdelse. Med et fint ord hedder det ekstinktion, når en adfærd ikke vedligeholdes, og derved er der overvejende sandsynlighed for, at adfærden slukes helt eller delvist. Dette hænger så meget nøje sammen med indlæringen, hvor det er summen af gentagelser,

som giver erfaringen.

Her er det så, at kommandoen "nej" for alvor kommer ind i billedet. Nu ved vi, at hunden gennem indlæring og uddannelse har fået både kendskab og forståelse for kommandoen "nej", og derfor kan dette også med rette bruges, hvis ikke hunden sætter sig, når vi siger, at den skal.

Nu er der nok nogen, der sidder tilbage med fornemmelsen af, at det kan tage lang tid at komme gennem indlæring og uddannelse, før man kommer til vedligeholdelse. Men tænk over, at eksempelvis øvelsen "sit" måske kun tager tre-fire uger, før hunden har både kendskab og forståelse, mens det med andre øvelser kan tage flere måneder.

Og tænk over, at hunden kan være i indlæring i forhold til en grundfærdighed, mens den på samme tid kan være i vedligeholdelse i forhold til en anden grundfærdighed.

Indlæring af "stop"

Det at kunne stoppe sin hund er meget vigtigt, specielt i forhold til jagten,

men også som familiehund kan det være af overordentlig stor betydning, at hunden kan stoppe, blive, dække, eller hvad man nu bruger af kommando, til at stoppe hundens igangværende adfærd.

Indlæring af "stop" lægger jeg som en direkte forlængelse af "sit"-øvelsen. Når hunden har indlært "sit", begynder jeg roligt at bevæge mig væk fra hunden. Det er vigtigt at bekræfte hunden i rigtig adfærd, og det er vigtigt i indlæringen at minimere muligheden for fejl. At bevæge sig væk fra hunden er derfor ikke det samme som at gå 10 skridt væk med det samme. Start med at gå et halvt skridt væk. Gå tilbage, og ros/beløn hunden for at blive siddende, og øg herefter kravene, altså afstanden til hunden, gradvist. Husk altid at gå tilbage til hunden, og bekræft den i rigtig adfærd.

Nu har hunden indlært at blive siddende, mens jeg bevæger mig rundt om den og laaangt væk fra den. Denne øvelse er så på vej til at blive uddannelse, altså ændrer jeg nu vilkårene fra træningspladsen til andre steder.

Herefter starter jeg en ny indlæring, nemlig at min hund skal flytte sig fra A til B, mens jeg bliver stående. Min hund skal så under bevægelse stoppe på min kommando. Igen skal muligheden for fejl minimeres. Jeg beder min hund om at sætte sig, hvorefter jeg går 8-10 meter væk fra den og laver et indkald. Første gang stopper jeg min hund, når den er en halv meter fra mig, anden gang stopper jeg hunden, når den er en meter fra mig, osv.

Stopper den ikke på eksempelvis fem meter, flytter jeg øvelsen tilbage og stopper den igen nogle gange på fire meter, inden jeg igen øger kravet og stopper den på fem meter. Husk nu, at det i indlæringen er vigtigt at bekræfte hunden i rigtig adfærd. Så stop-

per min hund på kommandoen, går jeg hen til den, roser den eller giver den en godbid, hvilket øger sandsynligheden for, at hunden gentager adfærd. Kravene øges, og hunden skal nu stoppe på kommando, uanset hvor på træningspladsen den befinder sig.

Drivkraft og motivation

Mange kan desværre forfalde til den opfattelse, at min hund nu kan stoppe til enhver tid og i enhver situation, hvilket desværre ofte bliver til en uheldig oplevelse, når de første gang kommer på jagt.

Alle hunde er udstyret med en motor af forskellig størrelse, og jo større mængde af drivkraft, der er fyldt på motoren, desto mere kræver det styretøj og bremses at kontrollere den. Jeg vil forklare det på en anden måde. Vi er i den lykkelige situation, at vores jagthunde generelt er udstyret med en meget stor motor i forhold til jagt. Langt de fleste får indlært "stop" med en vis mængde af drivkraft på motoren, men glemmer at uddanne hunden, i takt med at mængden af drivkraft stiger.

Når hunden skal uddannes, altså stoppe, når vi beder den om det, uanset hvor stor drivkraften er, bruger jeg igen teorien ved baglænskædning. Jeg stopper hunden blot en halv meter fra mig. Når hunden er stoppet, kaster jeg en dummy – bold – eller andet bagud fra mig. Dette øger hundens mængde af drivkraft, da hunden rigtig gerne vil hente bold eller dummy.

Jeg minimerer atter muligheden for, at hunden kan lave fejl, derved, at den igen skal stoppes kun en halv meter fra mig. Igen øger jeg kravene stille og roligt til at kunne kaste alt bagud, fremad, til siderne, eller lige hen over hovedet på hunden, uden at den flytter sig.

Mængden af drivkraft øges altså, i takt med at kravene bliver større. Næste skridt er, at om der så er kastet eksempelvis fem dummyer og fem gange vildt, så skal hunden kunne gå fri ved fod eller foretage et søg uden at løbe efter emnerne. Kun vores egen fantasi sætter grænserne, og indlæringen kan udvides med, at hunden sendes frem på en markering og så skal kunne stoppe på vejen ud. Når hunden kan fornævnte, viser den både kendskab og forståelse for øvelsen, og jeg kan nu tillade mig at gå fra indlæring til uddannelse ved at ændre vilkårene.

Motivation er en adfærd med tankevirksomhed, og når vi øger mængden af drivkraft, påvirker vi også hundens motivation, og det kan se ud, som om at hundens motivation er høj nok til at træne mere. Men pas på – husk at holde pauser af kortere eller længere tid, så hunden bevarer motivationen for at indlære. Indlæring af "stop", hvor mængden af drivkraft øges, ligger sent i uddannelsen, hvorfor jeg opfordrer til, at der stadig skal trænes hver dag, men gerne i længere tid. Forsøg at dele træningen op i tre gange om dagen og gerne i 10 minutter eller mere ad gangen.

Knæk og bræk med træningen!
hvh@jaegerne.dk

Dagseminar hos DJ

Den 26. august 2017 kommer hunde-psykolog Anders Hallgren til Danmarks Jægerforbund og afholder et dagseminar om emnet Drivkraft og motivation. Læs mere på hjemmesiden under www.jaegerne.dk/hund/nyheder-hunde.

Engelsk Gamebag jagttaske

Eksklusiv håndlavet jagttaske i kraftig brun kanvas og læder. Flot DJ-logo i læder på fronten. Tasken er opdelt med 3 indvendige rum til mange anvendelsesmuligheder og måler 43x36 cm. Bred skulderrem samt ekstra justerbar livrem, der nemt kan tages af.

Kr. 899,-

I Danmarks Jægerforbunds webshop finder du en bred vifte af lækre produkter til dig, der går på jagt. Køb jubilæumskollektionen her: www.jaegerforbundet.dk/om-dj/webshop/

 DANMARKS JÆGERFORBUND